

Ко је изгубио живце у Анкари? И заиста, шта је све то требало Турској? Да обори руски авион, који ни у једном тренутку није угрожавао безбедност Турске; да га обори иако је руски авион био на задатку борбе против терориста у Сирији. Што аутоматски доводи до питања: да ли је Турска искрена у свом јавно објављеном рату против тероризма?

Са своје стране, Анкара, Вашингтон, Париз, Лондон и Ријад сматрају да председник Сирије Башар ел Асад мора отићи са власти. То је невероватан став у контексту међународног права, односно са којим правом се све те државе мешају у унутрашње ствари друге суверене земље, конкретно Сирије? Да ли тако исказан став све те земље могу јавно да саопште, рецимо, када би у питању била држава величине и снаге једне Индије? Или Италије? Или, на пример, Турске?

Москва је саопштила да питање опстанка на власти сиријског председника може да решава само народ Сирије и нико други. И то је став који је у складу с међународним правом. Који, на жалост, у међународним односима скоро да више и не постоји. Јер, ово је време силе, и онај ко је војно јак фактички је увек у праву. Русија је распоређивањем своје ПВО са системом С-400 у бази Хмејим, јужно од Латакије, и приближавањем ракетне крстарице „Москва“ обали Сирије показала да ће међународно право сада комбиновати и са ракетама. Руска најавила да ће свака потенцијална претња њиховим авионима на небу Сирије бити уклоњена, довела је и до обустављања летова турске борбене авијације, која је све до сада наводно бомбардовала позиције Исламске државе у северним деловима Сирије. Анкара ће од сада добро размислити хоће ли наредити својим авионима да улећу у ваздушни простор Сирије на удаљености мањој од 400 км од положаја система С-400. Јер, Руси их само чекају да наплате дуг. Који ће бити наплаћен можда и на други начин. Али ће свакако бити наплаћен.

Дакле, шта се може десити ако руска војска обори неки турски авион, који уђе у ваздушни простор Сирије и остане у њему само 17 секунди? Па онда Руси саопште да нису знали да је то био турски авион? Наравно, Турци ће да протестују, прете, и ништа више. Пошто Турска не може да улази у било какав ратни сукоб са Русијом, јер једноставно Анкара за тако нешто нема капацитете. Ни НАТО неће због Турске ризиковати рат са Русијом, Европа је већ уморна од турских потеза. Можда ће само Стејт департмент заказати неку ванредну конференцију за штампу на којој ће новинари опет збуњивати и исмејавати портпарола, што је већ неко време пракса попут правог циркуса.

Обарањем руског бомбардера „су-24“ Турска је саму себе избацила из игре у Сирији и око Сирије. Војно и политички има сада против себе Русију, а Европа ће гледати да у том супротстављању не поквари своје односе са Москвом. Мигранти ће све мање бити оружје са којим Анкара може да уцењује Брисел, поготово ако се оствари намера Париза и Москве о затварању сиријско-турске границе.

Заправо, Турска је данас даље од Европе него икада, друга по величини земља Европе не може да се прикључи Европи. Тако кажу у Истанбулу, граду где је та граница између Европе и Азије можда и највише видљива. Да ли такав географски положај Турске условљава и кризу идентитета, да ли се Турци питају где заиста припадају? Питање је актуелно, јер и поред упорних захтева Анкаре да буде примљена у ЕУ, врата Европе још увек су чврсто затворена и Турци почињу да се питају да ли их ЕУ не жели, јесу ли они „одбачена држава“ и да ли треба да потраже пријатеље на некој другој страни. А сада су остали и без пријатељства са Русима. Турски интелектуалци, незадовољни оклевањем ЕУ да прими Турску у пуноправно чланство, сматрају да ЕУ једноставно игнорише Турску на сваком кораку и да су у ЕУ пре Турске ушле неке државе које годинама нису имале било какве везе с европским политичким и економским вредностима, а да је у позадини, заправо, бојазан неких чланица ЕУ од онога шта Турска представља на верском и културном плану. То у Турској доводи до расположења јавности да се од уласка у ЕУ дигну руке, јер „ЕУ не жели Турску“. Турска је поднела молбу за пуноправно чланство у ЕУ још 1987. године, али је кандидат за чланство од 1999.

У Анкари кажу да је очито да Европа не зна како да се понаша према Турској, да је Турска са својом армијом, индустријом и инфраструктуром најмоћнија земља у региону, да однос Европе с Азијом неће увек бити тако добар као данас и да је Турска једина држава која може да допринесе очувању хармоничне равнотеже у региону од Балкана до Медитерана. И да ако ЕУ не одреди прецизне рокове за улазак Турске у чланство и не објасни шта се од Турске у наредном периоду тачно очекује, ако не каже које су то турске „мане“ – јесу ли то људска права, сукоб с Курдима, побољшање односа са Грчком, или нешто треће – Анкара ће се окренути другим опцијама. Те друге опције су исламски свет и јача веза с Блиским истоком.

Догађаји у вези са Сиријом то и потврђују...

(Политика)